

P L A T F O R M A

za učešće ministra odbrane Dragana Krapovića na ministarskom sastanku inicijative Proces saradnje ministara odbrane zemalja Jugoistočne Evrope (SEDM), koji će se održati u Ankari, R. Turska,

21 - 23. novembar 2023. godine

Na poziv ministra odbrane Republike Turske Yaşara Gülera, ministar odbrane Dragan Krapović učestvovaće na ministarskom sastanku inicijative Proces saradnje ministara odbrane zemalja Jugoistočne Evrope (SEDM), koji se održava u Ankari, R. Turska, 21 - 23. novembra 2023. godine, a u skladu sa planom predsjedavanja Rumunije SEDM inicijativom.

Proces saradnje ministara odbrane zemalja Jugoistočne Evrope (SEDM) je regionalna inicijativa za uspostavljanje saradnje na nivou ministara odbrane zemalja Jugoistočne Evrope. Osnovni cilj inicijative je inteziviranje političko-vojne saradnje radi jačanja stabilnosti i bezbjednosti u regionu, promovisanje mira i demokratskih vrijednosti, kao i iniciranje projekata, kojima se olakšavaju integracija i saradnja u okviru evropskih i evro-atlantskih struktura. Od svog osnivanja SEDM inicijativa je prepoznata kao efikasno sredstvo i dobar primjer konstruktivne regionalne saradnje.

Mehanizmi saradnje unutar SEDM su ministarski sastanci, sastanci Koordinacionog odbora (SEDM-CC), sastanci Komiteta za političko-vojno upravljanje (PMSC) i sastanci zamjenika načelnika generalštabova država SEDM.

Crna Gora je samo članica Koordinacionog odbora (SEDM-CC) dok je u Političko-vojnom upravnom odboru (PMSC) posmatrač.

Zemlje članice SEDM-a su: Republika Albanija, Bosna i Hercegovina, Republika Bugarska, Republika Hrvatska, Gruzija, Republika Grčka, Republika Italija, Crna Gora, Rumunija, Republika Srbija, Republika Slovenija, Republika Sjeverna Makedonija, Republika Turska, Ukrajina, Sjedinjene Američke Države, dok je zemlja posmatrač Republika Moldavija.

Na ministarskom sastanku, u okviru SEDM inicijative, razgovaraće se o aktuelnim regionalnim bezbjednosnim izazovima, kao i multilateranoj budućoj saradnji. Takođe sastanak će biti prilika da se razmotri realizacija nekih budućih projekata, među kojima je i nacrt projekta Platforma za jačanje otpornosti članica SEDM-a, koji se realizuje u saradnji sa rumunskim Evro-atlantskim centrom za jačanje otpornosti (E-ARC).

Na ministarskom sastanku biće usvojena **Zajednička izjava** ministara odbrane članica inicijative Proces saradnje ministara odbrane zemalja Jugoistočne Evrope (SEDM) kojom se promoviše konstruktivna regionalna vojna saradnja u Jugoistočnoj Evropi (JIE), sa ciljem obezbjeđenja mira, stabilnosti i povjerenja među zemljama regiona.

STAVOVI KOJE ĆE ZASTUPATI DELEGACIJA MINISTARSTVA ODBRANE CRNE GORE

Na ministarskom sastanku inicijative Proces saradnje ministara odbrane zemalja Jugoistočne Evrope (SEDM) ministar odbrane Krapović će istaći da se zahvaljujući jasnoj viziji i posvećenom zajedničkom radu zemalja SEDM inicijative skoro tri decenije uspješno doprinosi razvoju bezbjednosnih odnosa u Jugoistočnoj Evropi, zasnovanih na uzajamnom povjerenju i međusobnom razumijevanju.

Ističući značaj saradnje u okviru SEDM inicijative, Krapović će naglasiti da je ovaj forum odlična platforma za produktivan i intenzivan regionalni dijalog i razmjenu mišljenja o svim odbrambenim temama od značaja za region Jugoistočne Evrope, kao i platforma za kanaliziranje evroatlantskih aspiracija zemalja ovog regiona, koje su garant mira i bezbjednosti. Takođe, ministar Krapović će navesti da je Rumunija, tokom svog predsjedavanja, veoma posvećena jačanju vidljivosti i razvoju SEDM inicijative, ocjenjujući krajnje pozitivnim načinom realizacije projekta Platforma za jačanje otpornosti članica SEDM-a, koji će se realizovati uz blisku saradnju sa rumunskim Evro-atlantskim centrom za jačanje otpornosti (E-ARC) i potvrdiće spremnost Crne Gore da pruži svoj doprinos.

On će takođe pohvaliti napore koje Grčka ulaže u dalji razvoj saradnje u okviru Projekta uvezivanje bolnica i medicinskih centara (IMIHO), inicijative koja se pokazala posebno važnom u periodu pandemijske krize COVID-19, gdje se kroz medicinsku razmjenu informacija među vojnim bolnicama, značajno podigla svijest o njihovom radu i promovisanju nacionalnih i međunarodnih aktivnosti.

U pogledu projekta Simulaciona mreže za Jugoistočnu Evropu (SEESIM), Krapović će dodati da su ovi projekti dokaz posvećenosti članica, konstatne predanosti razvoju modaliteta saradnje, čime se stvaraju prilike za sprovođenje obuka, razmjenu znanja i iskustava od zajedničkog interesa. Podsjećajući da je Crna Gora učestvovala u međunarodnoj simulacionoj vježbi za zajedničko djelovanje regionalnih partnera u vanrednim situacijama, još 2014. godine, naglasiće da ovakve vježbe imaju za cilj da se, u duhu regionalne saradnje, unaprijede kapaciteti, obuka i sposobnost zajedničkog djelovanja u vanrednim situacijama, provjeri spremnost subjekata sistema zaštite i spašavanja i doprinese jačanju nacionalnih kapaciteta i partnerstva zemalja učesnica u ovakvim situacijama.

Takođe će dodati da je Crna Gora aktivno učestvovala u projektima Žene lideri u odbrani, što, kako će istaći, znatno povećava značaj diversifikacije ljudskih resursa, kao i integracije žena u nacionalnim i međunarodnim strukturama, kao i u nacionalnim oružanim snagama država članica SEDM-a. Ministar Krapović će podsjetiti da je Crna Gora bila agažovana i u okviru projekta Izgradnja integriteta, koji predstavlja uspješan primjer kako se sa korupcijom može boriti na regionalnom nivou, dobro iskoristiti resursi u regionu, promovisati sinergije u naporima kako bi se izbjeglo dupliranje, kao i pružiti podrška razvoju „zajedničke prakse“ sa ciljem da se

promoviše razumijevanje rizika od korupcije u Jugoistočnoj Evropi i usvoje dobre prakse u nacionalnim politikama i procedurama.

Imajući u vidu brojne bezbjednosne izazove sa kojima se zemlje regiona, a i šire suočavaju, ministar Krapović će potvrditi odlučnost Crne Gore da nastavi da njeguje iste vrijednosti koje su i do sada bile u fokusu ove inicijative. On će istaći da su događanja posljednjih godina, na neki način predstavljala i test odlučnosti međunarodne zajednice, ali da nisu izazvala podjele, već naprotiv dovela do većeg ujedinjenja u suočavanju sa bezbjednosnim prijetnjama.

Podsjećajući da nepredvidljiva bezbjednosna budućnost opominje da dobrosusjedski odnosi, kao i bliska vojno-politička saradnja moraju ostati imperativ i u godinama koje predstoje, Krapović će zaključiti da povjerenje i razumijevanje među zemljama Jugistočne Evrope, na kojim se i bazira SEDM inicijativa, predstavljaju uslov za održivi mir u cijeloj Evropi.

Imajući u vidu da je Republika Moldavija, koja od 2003. godine ima status posmatrača u SEDM inicijativi, uputila zahtjev za punopravno članstvo u SEDM inicijativi, Krapović će iskazati podršku Crne Gore ovom zahtjevu, dodajući da bi punopravno članstvo R. Moldavije u SEDM inicijativi doprinijelo jačanju dobrosusjedskih odnosa i bliže regionalne odbrambene saradnje između država Jugoistočne Evrope.

Krapović će istaći da zajedničkim djelovanjem kroz navedene i neke buduće projekte, razmjenjujemo znanje, iskustva, jačamo interoperabilnost, dijelimo značajne resurse, sve u cilju snaženja regionalnih bezbjednosnih mehanizama za dugoročni mir i stabilnost regiona. Takođe će dodati da pojedinačni naponi ne mogu biti adekvatan odgovor na hibridne izazove, terorizam i migracije, koji zahtijevaju udruženo djelovanje. Stoga će iskazati očekivanje da će se zajedničkim doprinosom i saradnjom u okviru SEDM-a nastaviti unaprjeđenje odbrambenih kapaciteta koji su od suštinskog značaja za održavanje kredibiliteta, stabilnosti i prosperiteta našeg regiona.

SASTAV DELEGACIJE I TROŠKOVI:

Delegaciju Ministarstva odbrane predvođiće Dragan Krapović, ministar odbrane, a u njenom sastavu će biti:

- general - major Rajko Pešić, generalni direktor Direktorata za politiku odbrane;
- Nela Vujačić, šefica Odsjeka za regionalne inicijative.

Organizator snosi troškove smještaja i ishrane za format delegacije (1+2) dok Ministarstvo odbrane Crne Gore snosi ostale troškove.